

Skatteutskottets betänkande 2025/26:SkU30

Utökade befogenheter för Skatteverket inom folkbokföringsverksamheten

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om utökade befogenheter för Skatteverket inom folkbokföringsverksamheten genom ändringar i ett flertal lagar. Förslagen innebär bl.a. att ett nytt brott ska införas: främjande av oriktig folkbokföring. Straffansvar ska inträda när någon genom en uppsåtlig handling i väsentlig utsträckning främjar att en oriktig uppgift kan läggas till grund för beslut om folkbokföring. Även det straffria området för ringa folkbokföringsbrott ska utvidgas. Regeringen föreslår också utvidgade möjligheter för Skatteverket att behandla biometriska uppgifter i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket ska registrera fingeravtryck och ansiktsbild samt de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa för en person i folkbokföringen respektive en person som tilldelas ett samordningsnummer. Skatteverket och Migrationsverket ska få jämföra fingeravtryck och ansiktsbild med motsvarande uppgifter som finns i den andra myndighetens register. Polismyndigheten ska i den brottsbekämpande verksamheten få jämföra ansiktsbilder och fingeravtryck med uppgifter som har registrerats hos Skatteverket. Regeringen föreslår också att passmyndigheterna, i ärenden om samordningsnummer, ska få jämföra fingeravtryck och ansiktsbild med de uppgifter som finns hos Skatteverket.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tre reservationer (V) och ett särskilt yttrande (C).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:261 Utökade befogenheter för Skatteverket inom folkbokföringsverksamheten.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden.....	5
Regeringens lagförslag	5
Rättssäker folkbokföring	19
Analys av de utökade kontrollbefogenheterna.....	20
Reservationer	22
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V).....	22
2. Rättssäker folkbokföring, punkt 2 (V).....	24
3. Analys av de utökade kontrollbefogenheterna, punkt 3 (V)	25
Särskilt yttrande.....	26
Regeringens lagförslag, punkt 1 (C).....	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	27
Propositionen	27
Följdmotionerna	27
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
2. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
4. lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27),
5. lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,
6. lag om ändring i lagen (2022:1697) om samordningsnummer,
7. lag om ändring i folkbokföringsdatalagen (2026:126),
8. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:261 punkterna 1–8 och avslår motion

2025/26:4187 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V).

Reservation 1 (V)

2. Rättssäker folkbokföring

Riksdagen avslår motion

2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 2 (V)

3. Analys av de utökade kontrollbefogenheterna

Riksdagen avslår motion

2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 3 (V)

Stockholm den 11 juni 2026

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Eric Westroth (SD), Borian Åberg (M), Marie Olsson (S), Kalle Olsson (S), Marie Nicholson (M), Ida Ekeröth Clausson (S), Markus Wiechel (SD), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Vilhelmsson (C), Jimmy Ståhl (SD), Anders Ekegren (L), Erik Hellsborn (SD), Blåvitt Elofsson (S) och Carl Nordblom (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:261 Utökade befogenheter för Skatteverket inom folkbokföringsverksamheten. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Det har väckts två motioner med anledning av propositionen.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 28 september 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå hur ett utvidgat straffansvar i folkbokföringslagen (1991:481) bör utformas och att se över om Skatteverkets möjligheter att använda biometriska uppgifter inom folkbokföringsverksamheten kan förstärkas (dir. 2023:134). Utredningen, som tog namnet Utredningen om brottsbekämpning inom Skatteverket, överlämnade i juni 2025 betänkandet Folkbokföringsverksamhet, biometri och brottsbekämpning (SOU 2025:75).

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma med förslag på förändringar i fråga om folkbokföringsbrott som är effektiva men också ändamålsenliga (bet. 2021/22:SkU28 punkt 7, rskr. 2021/22:372). Av tillkännagivandet följer bl.a. att reglerna behöver ändras så att myndigheter och domstolar har möjlighet att beakta fler förmildrande omständigheter i sina bedömningar. Det framgår även att personer som för egen vinnings skull utnyttjar systemet alternativt möjliggör och underlättar folkbokföringsbrott, t.ex. genom s.k. adresshandel för att tjäna pengar, bör få ett skärpt och utvidgat straffansvar (bet. 2021/22:SkU28 s. 23 och 24). Genom förslagen i avsnitt 5.4 och 5.5 i propositionen anser regeringen att tillkännagivandet är tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till utökade befogenheter för Skatteverket inom folkbokföringsverksamheten genom ändringar i ett flertal lagar.

Därmed avslår riksdagen ett motionsyrkande om delvis avslag på regeringens proposition.

Jämför reservation 1 (V) och det särskilda yttrandet (C).

Bakgrund

Den svenska folkbokföringen innebär fastställande av en persons bosättning samt registrering av vissa uppgifter om personen, däribland personnummer, samordningsnummer, namn, födelseuppgifter, medborgarskap och civilstånd. Uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder. Samordningsnummer är en identitetsbeteckning för den som inte är eller har varit bosatt i Sverige.

Regeringen har under lång tid varit av uppfattningen att samhället har ett grundläggande behov av uppgifter från folkbokföringsverksamheten och att det är viktigt att Sverige har en korrekt folkbokföring. Det är Skatteverket som ansvarar för frågor om folkbokföring och samordningsnummer.

Uppgifterna i folkbokföringen läggs till grund för en rad rättigheter och skyldigheter för den enskilde, i förhållande både till samhället och till andra enskilda. För att olika samhällsfunktioner ska få ett korrekt underlag för beslut och åtgärder är det angeläget att uppgifterna stämmer överens med verkliga förhållanden. Fel i folkbokföringen kan ge stora spridningseffekter i hela samhället och uppgifterna riskerar att användas som ett redskap för bl.a. välfärdsbrottslighet och inom den organiserade brottsligheten.

Gällande rätt

Folkbokföring och anmälningsskyldighet

De materiella bestämmelserna om folkbokföring finns i folkbokföringslagen (1991:481) och folkbokföringsförordningen (1991:749). En person ska som regel folkbokföras på den fastighet och i den kommun där han eller hon är att anse som bosatt. En person anses vara bosatt på den fastighet där han eller hon regelmässigt tillbringar sin dygnsvila. För varje folkbokförd person fastställs ett personnummer som identitetsbeteckning enligt 18 § folkbokföringslagen.

Det finns särskilda regler för den som ska avregistreras som utflyttad dvs. en person som kan antas vara utanför landet eller i vissa fall tillbringa sin tid både i och utanför landet under minst ett år.

Den som inte anses bosatt på någon fastighet eller i någon kommun och inte ska avregistreras från folkbokföringen som utflyttad ska, under vissa förutsättningar, avregistreras från folkbokföringen som försvunnen. Den som har registrerats i folkbokföringen under en falsk identitet ska avregistreras från folkbokföringen när det gäller den identiteten. En person som avlider eller dödförklaras ska också avregistreras från folkbokföringen.

Anmälningsskyldigheten för den enskilde gäller bl.a. vid flytt inom landet, ändrad postadress samt inflyttning till och utflyttning från landet. Enligt 25 § folkbokföringslagen ska den som är folkbokförd och har flyttat anmäla flyttningen till Skatteverket inom en vecka. Likaså ska den som är folkbokförd och ändrar postadress utan att flytta göra en anmälan om postadressen ska gälla för minst sex månader. En anmälan ska även göras bl.a. när någon från utlandet flyttar in till Sverige och ska folkbokföra sig här, eller om någon som avregistrerats från folkbokföringen som försvunnen sedan ska folkbokföras.

Samordningsnummer

Bestämmelser om samordningsnummer finns i lagen (2022:1697) om samordningsnummer och förordningen (2023:363) om samordningsnummer. Samordningsnummer får tilldelas en person som har styrkt sin identitet eller gjort sin identitet sannolik. I vissa fall och för vissa ändamål får samordningsnummer också tilldelas den vars identitet är osäker.

Ett samordningsnummer tilldelas en person som har behov av att identifieras i Sverige men inte uppfyller kraven för att bli folkbokförd och få ett personnummer t.ex. en person som ska arbeta i Sverige tillfälligt men inte vara folkbokförd här, är student eller forskare från utlandet, har kontakt med svenska myndigheter (t.ex. Skatteverket, Försäkringskassan eller Migrationsverket), har inkomster, tillgångar eller en fastighet i Sverige eller ska betala skatt eller få ersättningar från svenska system.

Ett samordningsnummer betyder inte att personen är folkbokförd i Sverige. Det ger inte heller automatiskt rätt till samma förmåner som för personer med personnummer.

Straffansvar

I 42 § folkbokföringslagen anges det straffansvar som enskilda har och som innebär att den som lämnar en oriktig uppgift till grund för beslut om folkbokföring, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, döms för folkbokföringsbrott till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt 25–27 §§ folkbokföringslagen. Om brottet med hänsyn till att brottsligheten utövats systematiskt eller i större omfattning eller annars är att anse som grovt, döms

personen i fråga för grovt folkbokföringsbrott till fängelse i högst två år. I ringa fall ska han eller hon inte dömas till ansvar.

Bestämmelsen omfattar såväl skriftliga som muntliga uppgifter och oavsett på vilket sätt de lämnas. Underlåtenhet att fullgöra sin anmälningsskyldighet utgör ett perdurerande (pågående) brott.

Ett folkbokföringsbrott begås av en enskild person. Försök, förberedelse eller stämpling till folkbokföringsbrott eller grovt folkbokföringsbrott är inte straffbelagt. Inte heller underlåtenhet att avslöja eller förhindra ett sådant brott är straffbelagt. Däremot kan den som medverkar till folkbokföringsbrott, utan att själv lämna oriktiga uppgifter till Skatteverket, också omfattas av straffansvar, såsom anstiftan eller medhjälp till folkbokföringsbrott enligt vad som följer av den allmänna medverkansbestämmelsen i 23 kap. 4 § brottsbalken.

Av bestämmelsen framgår att straffansvar inte bara omfattar den som utfört gärningen utan även den som bl.a. främjat gärningen med råd eller dåd. Enligt bestämmelsens tredje stycke bedöms varje medverkande enligt det uppsåt eller den oaktsamhet som ligger honom eller henne till last.

Propositionen

Anmälningsskyldighet och straffansvar enligt folkbokföringslagen

Tillämpningsområdet för ringa folkbokföringsbrott utvidgas

Regeringen föreslår att man inte ska dömas till ansvar för folkbokföringsbrott vid en försenad anmälan om flytt som varit av mindre betydelse eller om gärningen med hänsyn till omständigheterna i övrigt är att anse som ringa.

Den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt folkbokföringslagen kan komma att dömas för folkbokföringsbrott enligt 42 § i samma lag. Av 42 § tredje stycket folkbokföringslagen följer att ringa fall av folkbokföringsbrott inte ska leda till straffrättsligt ansvar. Möjligheterna att bedöma en gärning som ringa är dock kraftigt begränsade i dag, eftersom redan förhållandet att en uppgift i folkbokföringen är felaktig gör gärningen att lämna uppgiften eller att underlåta att rätta uppgiften straffvärd.

Dagens tillämpningsområde av ringa fall är för snävt, vilket leder till att gärningar som borde bedömas som ringa utreds och till och med lagförs. Regeringen föreslår därför att det ska framgå av lag att det straffria området även ska omfatta en försening vid anmälan om flytt som varit av mindre betydelse, vilket en kortvarig underlåtenhet kan anses vara. Liksom enligt nuvarande reglering ska ansvar för folkbokföringsbrott inte heller utdömas om gärningen med hänsyn till omständigheterna i övrigt är att anse som ringa.

Det införs en ny straffbestämmelse – främjande av oriktig folkbokföring

Regeringen föreslår att det ska införas en ny straffbestämmelse i folkbokföringslagen som omfattar den som genom handling i väsentlig utsträckning främjar att en oriktig uppgift kan läggas till grund för beslut om folkbokföring.

Det ska också krävas att personen har begått gärningen för att ge sig själv eller någon annan vinning eller för att möjliggöra annan brottslighet än brott enligt folkbokföringslagen. Straffansvaret ska förutsätta uppsåt och brottet ska betecknas ”främjande av oriktig folkbokföring”. Påföljden ska vara fängelse i högst två år.

Regeringen anser att dagens straffansvar inte är tillräckligt för att bemöta den som i stor omfattning, ibland till och med mot betalning och som ett led i organiserad brottslighet, möjliggör och organiserar felaktig användning av adresser. Regeringen anser att det finns främjandegärningar som i dag bedöms som medhjälp till folkbokföringsbrott av normalgraden, men som är mer straffvärda än straffskalan ger utrymme för. Gärningar som innebär att någon väsentligen främjar att oriktiga uppgifter kan läggas till grund för beslut om folkbokföring, oavsett om ett folkbokföringsbrott faktiskt kommer till stånd eller inte, för att ge sig själv eller någon annan vinning eller möjliggöra annan brottslighet än brott enligt folkbokföringslagen innefattar ett påtagligt straffvärt handlande.

För att öka den straffrättsliga reaktionen mot vissa medhjälpsgärningar föreslås att ett nytt självständigt brott ska införas för vissa allvarliga fall av medhjälp till folkbokföringsbrott. Straffbestämmelsen ska ta sikte på handlande där någon i väsentlig utsträckning främjar att en oriktig uppgift kan läggas till grund för beslut om folkbokföring. Själva främjandet kan ske på olika sätt, t.ex. genom att tillhandahålla en bostadsadress. Ett annat sätt att främja oriktig folkbokföring bör kunna vara att tillhandahålla en oriktig eller falsk handling, såsom en identitetshandling eller ett arbetsgivarintyg, för att någon annan för Skatteverket ska kunna utge sig för att vara någon han eller hon inte är respektive felaktigt visa på en intention eller en rätt att vistas i landet. Det krävs även att man vidtagit främjandet för att ge sig själv eller någon annan vinning eller möjliggöra annan brottslighet än brott enligt folkbokföringslagen. Straffskalan för brottet, som betecknas främjande av oriktig folkbokföring, bör vara fängelse i högst två år.

Eftersom det bör framgå klart och tydligt av straffbudet vad som omfattas anser regeringen att det bör tydliggöras att enbart gärningar som förutsätter någon form av aktivt handlande omfattas. Regeringen föreslår därför att det ska framgå av bestämmelsen att främjandet ska ha skett genom en handling.

Utvidgade möjligheter att behandla biometriska uppgifter i folkbokföringsverksamheten

Behovet av biometriska uppgifter i folkbokföringsverksamheten

Regeringen anser att det är angeläget att identitetsförvaltningen stärks och att Skatteverket får effektiva möjligheter att motverka identitetsmissbruk. Att använda biometriska uppgifter i högre utsträckning än i dag bedöms nödvändigt för att hindra missbruk av felaktiga identiteter.

En definition av begreppet biometriska uppgifter finns i artikel 4.14 i EU:s dataskyddsförordning. Biometriska uppgifter är enligt den definitionen

personuppgifter som man har fått fram genom en särskild teknisk behandling som rör en fysisk persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken och som möjliggör eller bekräftar identifieringen av denna fysiska person, såsom ansiktsbilder eller fingeravtrycksuppgifter.

Av 3 kap. 1 § dataskyddslagen (2018:218) och artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning framgår att bl.a. biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person är känsliga personuppgifter.

Sedan 2023 har Skatteverket möjlighet att vid en identitetskontroll i ärenden om folkbokföring och tilldelning eller förnyelse av samordningsnummer ta fingeravtryck och ansiktsbild för att kontrollera att de motsvarar de uppgifter som finns lagrade i en identitetshandling. Även om detta skapar förutsättningar för att verifiera att personen som inställer sig för identitetskontroll är samma person som identitetshandlingen har utfärdats för undanröjer det inte risken för att personer får multipla identiteter i folkbokföringsverksamheten. Att fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa omedelbart ska förstöras efter genomförd kontroll, innebär att Skatteverket inte har samma möjlighet att säkerställa att personen inte redan förekommer i folkbokföringsverksamheten eller hos en annan myndighet under en annan identitet.

Det kan alltså konstateras att dagens ordning där Skatteverket endast har möjlighet att kontrollera biometriska uppgifter mot de som finns lagrade i en handling inte är tillräcklig för att säkerställa att någon inte förekommer under olika identitetsuppgifter i folkbokföringsverksamheten eller hos olika myndigheter.

Upptagna fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur dessa ska registreras

Regeringen föreslår att Skatteverket i folkbokföringsverksamheten ska registrera uppgifter om fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtrycken eller bilden. Det ska inte längre finnas ett krav på att fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram omedelbart ska förstöras. Det innebär att uppgifterna kan användas vid automatiserade jämförelser och medföra en säkrare och snabbare handläggning vid Skatteverkets identitetskontroller.

Regeringen har konstaterat att det behövs ytterligare åtgärder för att minska förekomsten av felaktiga, multipla och utnyttjade identiteter i folkbokföringsverksamheten. Behovet är särskilt angeläget med anledning av att felaktig folkbokföring och identitetsmissbruk används som verktyg inom organiserad brottslighet och bidragsbrottslighet. Folkbokföringsverksamheten är en del av svensk identitetsförvaltning som ska vara tillförlitlig och solid, och den ska inte kunna utnyttjas för olika former av missbruk och brottslighet. Ett sätt att förstärka identitetsförvaltningen och motverka missbruk av personuppgifter är att använda biometriska uppgifter i större utsträckning än i dag för att identifiera, verifiera och kontrollera individer som uppehåller sig i Sverige.

När det gäller utformningen av 26 c § folkbokföringslagen respektive 2 kap. 4 § lagen om samordningsnummer bedömer regeringen att regleringen bör vara teknikneutral på så sätt att formen för upptagande av ansiktsbild inte behöver regleras särskilt.

Fingeravtryck och ansiktsbild som tas upp vid passmyndigheters ärenden om samordningsnummer

Regeringen föreslår att en passmyndighet när den tar fingeravtryck och ansiktsbild av en enskild vid identitetskontroll i ett ärende om samordningsnummer, ska överföra uppgifterna till Skatteverket för registrering. Uppgifterna ska därefter omedelbart förstöras hos passmyndigheten.

En uppgift i form av en ansiktsbild som tas upp vid passmyndigheterna kan omfattas av sekretess enligt 22 kap. 1 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Regeringen föreslår att även en uppgift i form av fingeravtryck som tas upp vid passmyndigheterna ska omfattas av samma sekretessbestämmelse. Enligt 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning.

Uppgifterna får användas för jämförelse

Regeringen föreslår att Skatteverket, eller den myndighet som utför identitetskontrollen, ska få kontrollera att en ansiktsbild som har tagits motsvarar den som finns på en handling som har överlämnats vid en personlig inställelse. För att kontrollera den enskildes identitet ska Skatteverket, eller den myndighet som utför identitetskontrollen, få jämföra fingeravtryck och ansiktsbild med andra uppgifter som Skatteverket har registrerat i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket ska på begäran av en passmyndighet, om det behövs i passmyndighetens verksamhet som rör identitetskontroller enligt lagen om samordningsnummer, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

Att en identitetshandling saknar lagringsmedium, eller lagringsmediet av någon anledning är skadat, innebär inte att identitetshandlingen är ogiltig. Det medför dock att Skatteverket enligt nu gällande lagstiftning inte kan jämföra den tagna ansiktsbilden mot uppgifter som lagras i handlingen. Identitetskontrollen är då begränsad till en okulär jämförelse av den synliga ansiktsbilden med personen som inställer sig för kontroll. Med hänsyn till intresset av en stärkt identitetskontroll och av att minska riskerna för att det skapas felaktiga eller multipla identiteter i folkbokföringsverksamheten finns det skäl att utvidga Skatteverkets möjligheter att med hjälp av teknisk utrustning även kunna kontrollera den synliga ansiktsbilden på handlingen.

Skatteverket ska få jämföra med andra uppgifter som myndigheten har registrerat

Regeringen föreslår att Skatteverket, när en person inställer sig personligen för identitetskontroll, bör få jämföra de fingeravtryck och ansiktsbilder som har

tagits, samt de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa, mot de uppgifter som Skatteverket har registrerat i folkbokföringsverksamheten. Det bör dock anges att syftet med jämförelsen ska vara att kontrollera den enskildes identitet. Det saknas skäl att tillåta jämförelser för något annat syfte än kontrollera identiteten.

Den möjlighet till jämförelser som föreslås bör vara just en möjlighet. Regleringen bör vara flexibel och det bör överlåtas till myndigheten att avgöra i vilka fall det ska göras.

En uppgiftsskyldighet bör införas för att passmyndigheterna ska kunna göra motsvarande kontroll i ärenden om samordningsnummer

Regeringen föreslår att passmyndigheterna, när de utför identitetskontroller enligt lagen om samordningsnummer, ska ha möjlighet att kontrollera om en ansiktsbild som har tagits motsvarar den ansiktsbild som är synlig på en överlämnad handling. De fingeravtryck och den ansiktsbild som har tagits bör även få jämföras med uppgifter som Skatteverket har registrerat.

Regeringen föreslår således att det ska införas en skyldighet för Skatteverket att, på begäran och om det behövs i passmyndigheternas verksamhet som rör identitetskontroller enligt lagen om samordningsnummer, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur dessa.

Behandling av personuppgifter till följd av Skatteverkets och passmyndigheternas utökade möjligheter till kontroll

Regeringen bedömer att den behandling av personuppgifter som förslagen i propositionen ger upphov till är förenliga med EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen och de kompletterande föreskrifter som har meddelats. Det gäller regeringens förslag om att Skatteverket ska registrera fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtrycket eller bilden, om uppgiftsskyldigheter mellan Skatteverket och passmyndigheterna samt om utökade möjligheter till kontroll för dessa myndigheter.

Förutom de ändringar som föreslås när det gäller längsta tid för behandling och sökbegränsningar är befintliga bestämmelser tillräckliga för att Skatteverket ska få behandla ansiktsbilder, fingeravtryck och biometriska uppgifter i testverksamhet för identitetskontroller. Detsamma gäller i fråga om att Skatteverket ska få behandla uppgifterna endast om åtgärden är nödvändig för att tillgodose ändamålet med den och om skälen för åtgärden uppväger det intrång i den personliga integriteten som den innebär för en enskild. Det saknas därför behov av kompletterande bestämmelser.

Sökbegränsningar i stället för ändamålsbegränsningar

Regeringen föreslår att det ska vara förbjudet att som sökbegrepp använda fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna detta i syfte att säkerställa att uppgifterna inte används för andra ändamål än de som de samlades in för.

Trots förbudet ska Skatteverket få använda fingeravtryck eller ansiktsbild, och de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtrycket eller bilden, som sökbegrepp för att

1. kontrollera den enskildes identitet i samband med personlig inställelse enligt folkbokföringslagen eller lagen om samordningsnummer
2. göra jämförelser enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens (2018:1177) område eller
3. göra jämförelser enligt 15 § utlänningsdatalagen (2016:27).

Regeringen bedömer att det saknas behov av kompletterande bestämmelser om ändamålet med behandlingen av personuppgifter.

Det är syftet med resultatet av sökningen som är avgörande för om det råder ett sökförbud eller inte. Det är dock inte tillåtet att utföra sökningar som innebär att personer kartläggs på grundval av känsliga personuppgifter. Sökbegränsningen omfattar alla tekniska åtgärder som innebär att uppgifter används för att strukturera eller systematisera information i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter (se prop. 2025/26:88 s. 140).

Längsta tid för behandling

Regeringen föreslår att fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycket eller bilden inte ska få behandlas längre än 15 år efter att uppgifterna registrerades. För ett barn som var under 12 år när uppgifterna registrerades ska uppgifterna inte få behandlas längre än 3 år efter det att de registrerades.

Regeringen avser att utvärdera effekterna av det förslag som nu lämnas för att säkerställa att syftet uppnås eller om ytterligare åtgärder är nödvändiga. För en effektiv hantering bör fristen utgå från när uppgifterna registrerades, och inte t.ex. från upptagningstillfället.

Rätten att göra invändningar bör inte gälla

Regeringen bedömer att rätten för registrerade att göra invändningar enligt artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning inte bör gälla vid sådan behandling av biometriska uppgifter som är tillåten i folkbokföringsverksamheten. Det saknas behov av kompletterande bestämmelser för att detta ska gälla.

Skälen för regeringens bedömning är att det är av stor betydelse att personuppgifter i folkbokföringsverksamheten får behandlas oberoende av den registrerades inställning. Om enskilda skulle ha möjlighet att undantas från behandlingen skulle det kunna undergräva syftet med behandlingen. Den personuppgiftsbehandling som är tillåten enligt folkbokföringsdatalagen (2026:126) är en förutsättning för att Skatteverket ska kunna utföra sina uppgifter på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. Denna begränsning av den registrerades rättigheter får anses vara en nödvändig och proportionell åtgärd i syfte att säkerställa ett viktigt mål av allmänt intresse.

Sekretess

Regeringens förslag om att fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa ska registreras och sparas innebär att Skatteverket kommer att behandla dem inom folkbokföringsverksamheten. Det innebär att informationen kan betraktas som allmän handling.

Regeringen föreslår därför att sekretess ska gälla för en uppgift i form av fingeravtryck och biometrisk uppgift som har tagits fram ur fingeravtryck eller en fotografisk bild, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada. Det ska gälla om uppgiften förekommer i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i annan verksamhet som avser registrering av en betydande del av befolkningen. För uppgifter i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 70 år.

Sekretess för fingeravtryck

Möjligheterna att sekretessbelägga fingeravtrycken i folkbokföringen är mycket begränsade med nuvarande regler. Det finns därmed starka skäl för att stärka sekretessen för fingeravtryck. Sekretess innebär att det är förbjudet att röja uppgifter, vare sig det sker muntligen, genom att en handling lämnas ut eller på annat sätt (3 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen).

Regeringen anser att behovet av sekretess väger tyngre än mediernas och allmänhetens intresse av att få ta del av uppgifterna. För att uppgifterna ska få ett tillräckligt starkt skydd bör sekretessens styrka vara densamma som för ansiktsbilder. En uppgift i form av fingeravtryck bör därför, på motsvarande sätt som ansiktsbilder, omfattas av en presumtion för sekretess.

Sekretess bör gälla för uppgifter i form av fingeravtryck, om det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada. För uppgifter i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 70 år.

Sekretess för biometriska uppgifter

Regeringen anser att de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtryck och ansiktsbilder, liksom ansiktsbilder och fingeravtryck, bör omfattas av en presumtion för sekretess. Biometriska uppgifter är den information som kan tas fram ur ett biometriskt underlag. Dessa uppgifter kan användas för att skapa en referensmall eller för att jämföra tidigare lagrade referensmallar i syfte att kontrollera en persons identitet.

Vad som gäller för biometriska uppgifter som har tagits fram ur ansiktsbilder respektive fingeravtryck och som sparas i en sådan verksamhet som omfattas av 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen framgår inte av lagen i dag. Sådana uppgifter skulle kunna betraktas som en del av ansiktsbilden respektive fingeravtrycket och därmed omfattas av den sekretess som gäller för dessa. Beroende på vilken teknisk lösning som väljs skulle de dock också kunna uppfattas som fristående uppgifter.

De biometriska uppgifterna har en nära koppling till de ansiktsbilder och fingeravtryck som används för att ta fram uppgifterna, vilket talar för att de bör ha samma sekretesskydd som bilderna och fingeravtrycken. Vidare är biometriska uppgifter att betrakta som integritetskänsliga (se bl.a. prop. 2024/25:37 s. 106, 125, 133 och 142), och enligt dataskyddsregleringen får de enbart behandlas om det är särskilt föreskrivet och nödvändigt för ändamålet med behandlingen (se bl.a. artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning). Det är därför viktigt att säkerställa att uppgifterna inte används för andra ändamål än de avsedda.

De biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtryck och ansiktsbilder bör alltså, liksom ansiktsbilder och fingeravtryck, omfattas av en presumtion för sekretess. Regeringen anser att intresset av att uppgifterna inte ska användas i otillåtna sammanhang och skyddet för de enskildas personliga förhållanden överväger mediernas och allmänhetens intresse av att få ta del av uppgifterna. Sekretessens styrka bör vara densamma som för de ansiktsbilder och fingeravtryck som används för att ta fram uppgifterna. Sammantaget anser regeringen att sekretess bör gälla för biometriska uppgifter, om det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada. För att det inte ska råda något tvivel om att de biometriska uppgifterna omfattas av samma sekretesskydd som själva ansiktsbilderna och fingeravtrycken bedömer regeringen att 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen behöver ändras.

För övriga uppgifter i en allmän handling som omfattas av 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretessen i högst 70 år. Motsvarande sekretesstid bör gälla även för biometriska uppgifter.

Vissa sekretessbrytande bestämmelser

I 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen finns en s.k. generalklausul som innebär att en sekretessbelagd uppgift får lämnas till en myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Nödvändiga sekretessbrytande bestämmelser för att säkerställa nödvändigt informationsutbyte och motverka brottslighet finns således i offentlighets- och sekretesslagen även om det i varje fall behöver göras en intresseavvägning.

Sedan den 1 december 2025 gäller att sekretess till skydd för enskilda inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om det behövs för att bl.a. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda brott eller förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp. En uppgift får dock inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut (10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen).

Informationsutbyte mellan Skatteverket och Migrationsverket

Regeringen föreslår att Skatteverket för att kontrollera den enskildes identitet ska få jämföra ansiktsbild och fingeravtryck som har tagits med uppgifter som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs av Migrationsverket. Detta gäller dock endast om det finns anledning att anta att den enskilde har fyllt 14 år. Migrationsverket ska få använda uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren över fingeravtryck och fotografier om det behövs för att Skatteverket ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i folkbokföringsverksamheten eller om det behövs för att Migrationsverket vid ärenden om uppehållstillstånd eller prövning av ansökningar om internationellt skydd ska kunna jämföra fingeravtryck eller ett fotografi mot fingeravtryck och ansiktsbilder som har registrerats hos Skatteverket i folkbokföringsverksamheten.

För att möjliggöra utlämnande av uppgifter från Skatteverket till Migrationsverket och omvänt bör det införas bestämmelser i folkbokföringslagen, lagen om samordningsnummer och utlänningslagen.

Regeringen bedömer att den behandling av personuppgifter som förslagen ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen och de kompletterande föreskrifter som har meddelats.

Regeringen anser att intresset av att motverka identitetsbedrägerier och att fastställa identiteten på de personer som vistas och är bosatta i landet är ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Intresset väger tyngre än det intrång i den personliga integriteten som behandlingen av känsliga personuppgifter till följd av förslagen innebär för den enskilde. Det saknas mindre ingripande åtgärder för att uppnå syftet med att hindra att felaktiga, utnyttjade eller multipla identiteter registreras hos myndigheterna samt för att upptäcka redan registrerade felaktiga uppgifter.

Det bör dock särskilt anges att åtgärden får vidtas för att kontrollera den enskildes identitet, vilket hindrar att uppgifterna används för något annat syfte. För att det intrång i den personliga integriteten som förslagen innebär ska vara proportionerligt krävs det att intrånget är förutsebart.

Det saknas behov av kompletterande bestämmelser om hur formerna för utlämnande av uppgifter ska ske

I 14 § första stycket folkbokföringsdatalagen anges att personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt. För att i så långt som möjligt uppnå en modern och teknikneutral lagstiftning, bör det inte göras någon åtskillnad mellan direktåtkomst och andra former av elektroniskt utlämnande. Skatteverket ska därför välja formerna för elektroniskt utlämnande (se prop. 2025/26:88 s. 154–158). Vid valet av på vilket sätt uppgifterna ska lämnas ut bör dock bl.a. intrånget i den personliga integriteten beaktas och myndigheten bör säkerställa att uppgifterna lämnas ut på ett sätt som är proportionerligt.

Polismyndighetens tillgång till uppgifter hos Skatteverket för brottsbekämpning

Regeringen föreslår att Nationellt forensiskt centrum, efter beslut av åklagare, ska få använda automatiserad ansikts- och fingeravtrycksjämförelse för att jämföra ansiktsbilder och fingeravtryck med uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder som registrerats hos Skatteverket. En jämförelse ska inte få göras vid en förundersökning om ett sådant brott som kan ligga till grund för en sökning i EU:s gemensamma databas för identitetsuppgifter (CIR).

Regeringen föreslår att det införs en skyldighet för Skatteverket att på begäran av Polismyndigheten, om det behövs vid en förundersökning i den brottsbekämpande verksamheten, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna. Möjligheten till jämförelse med uppgifter hos Skatteverket bör inordnas i den befintliga ordning som gäller enligt 6 a kap. lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område (polisens brottsdatalog). Det innebär att den uttömmande listan i 2 § nämnda lag över vid vilka förundersökningar biometriska jämförelser får göras bör tillämpas på motsvarande sätt för uppgifter som finns hos Skatteverket. En jämförelse får endast göras med uppgifter som finns i registren om personer som har fyllt 15 år enligt 6 a kap. 1 § polisens brottsdatalog.

Regeringen bedömer att den behandling av personuppgifter som förslagen ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen och de kompletterande föreskrifter som har meddelats. Förslagen är även förenliga med dataskyddsdirektivet, brottsdatalogen och de kompletterande föreskrifter som har meddelats. Befintliga bestämmelser är tillräckliga för att möjligheten till jämförelse ska begränsas till förundersökning av viss typ av brottslighet, där det finns särskild anledning att anta att det är gärningspersonen som har avsatt fingeravtrycken eller förekommer på ansiktsbilden och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen. Detsamma gäller för att sökförbudet inte ska hindra att Polismyndigheten gör biometriska jämförelser med uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbild som registreras hos Skatteverket för att få fram ett urval av personer grundat på biometriska uppgifter. Det saknas därför behov av kompletterande bestämmelser.

Regeringen anser att det krävs kraftfulla åtgärder som bidrar till att fler brott klaras upp för att vända den allvarliga brottsutvecklingen i samhället. Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter behöver få bättre förutsättningar att använda de tekniska möjligheter som automatiserade biometriska jämförelser innebär i syfte att fler gärningspersoner ska kunna identifieras och lagföras.

Att tillåta biometriska jämförelser med fingeravtryck och ansiktsbilder i fler myndighetsregister som primärt förs för andra än brottsbekämpande ändamål är mycket värdefullt för möjligheten att klara upp fler brott och utökar väsentligt det jämförelsematerial som Polismyndigheten kan använda när det finns spår i en brottsutredning i form av fingeravtryck eller ansiktsbilder från en okänd person som misstänks för brott.

Med förslagen i propositionen kommer det med tiden att i folkbokföringsverksamheten finnas ett mycket stort antal uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder. Till skillnad från Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier kommer uppgifterna som registrerats hos Skatteverket även att omfatta EES-medborgare. Biometriska jämförelser med de uppgifter som har registrerats hos Skatteverket skulle därmed på ett väsentligt sätt öka Polismyndighetens och andra brottsbekämpande myndigheters förutsättningar att identifiera och lagföra även personer som inte förekommer i Polismyndighetens biometrireger eller Migrationsverkets register över fingeravtryck och fotografier. Regeringen bedömer att detta starkt talar för att biometriska jämförelser med uppgifter i Skatteverkets register bör få göras. Samtidigt måste varje nytt verktyg som de brottsbekämpande myndigheterna får vara förenligt med grundläggande fri- och rättigheter för att kunna tillåtas.

Enligt 2 kap. 14 § brottsdatalagen är det förbjudet att utföra sökningar för att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Sökförbudet utgår från syftet med sökningen. Om syftet inte är att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter är sökningen tillåten, även om känsliga personuppgifter används vid sökningen (se prop. 2017/18:269 s. 172).

I 14 § första stycket folkbokföringsdatalagen anges att personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt. För att så långt som möjligt uppnå en modern och teknikneutral lagstiftning bör det inte göras någon åtskillnad mellan direktåtkomst och andra former av elektroniskt utlämnande. Skatteverket ska därför välja formerna för elektroniskt utlämnande (se prop. 2025/26:88 s. 154–158).

Vid valet av på vilket sätt uppgifterna ska lämnas ut bör dock bl.a. intrånget i den personliga integriteten beaktas och myndigheten bör säkerställa att uppgifterna lämnas ut på ett sätt som är proportionerligt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 december 2026. Regeringen bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser.

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Förslagen förutsätter i vissa fall anpassning främst hos Skatteverket. Det gäller framför allt de utvidgande möjligheterna att behandla biometriska underlag och biometriska uppgifter. Skatteverket kommer att behöva viss tid för förberedelser, bl.a. för att utbilda personal och utveckla tekniska lösningar. Skatteverket och Migrationsverket respektive Polismyndigheten behöver också tid för samordning och framtagande av systemstöd samt säkerställande av personella resurser. Eftersom det rör sig om lagstiftning som medför möjligheter, och inte skyldigheter, till kontroller och informationsutbyte kan en lösning för registrering och informationsutbyte mellan myndigheterna driftsättas först en tid efter att lagändringarna har trätt i kraft. Mot denna bakgrund bedöms lagändringarna kunna träda i kraft den 1 december 2026.

Enligt 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken får ingen dömas för en gärning för vilken det inte var föreskrivet ett straff när den begicks. Straff ska bestämmas efter den lag som gällde när gärningen begicks, om inte någon annan lag som leder till frihet från straff eller till lindrigare straff gäller när dom meddelas. Bestämmelsen är tillämplig även inom specialstraffrätten. Det behövs därför inte några särskilda övergångsbestämmelser om det nya föreslagna brottet, främjande av oriktig folkbokföring.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4187 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) anförs följande. Vänsterpartiet står till största delen bakom regeringens förslag i propositionen. Det är viktigt att de uppgifter som registreras i folkbokföringen är korrekta. Uppgifterna i folkbokföringen läggs till grund för en rad rättigheter och skyldigheter för den enskilde, i förhållande både till samhället och till andra enskilda.

Regeringen föreslår dock som en del av propositionen att Skatteverket och Migrationsverket ska få göra jämförelser av ansiktsbilder och fingeravtryck som finns i deras respektive register. Syftet är att motverka att personer kan få falska, felaktiga eller multipla identiteter registrerade hos myndigheterna. Enligt regeringen är det dock inte möjligt att slå fast exakt hur vanligt det är att personer som söker sig till Sverige använder sig av en falsk identitet.

Vänsterpartiet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i denna del. I första hand behöver det undersökas hur stort problemet med falska identitetshandlingar och andra felaktigheter vid ansökan om uppehållstillstånd eller asyl faktiskt är innan förslag till lagändringar läggs fram. Det bör åtminstone krävas en indikation på att en person förekommer under en eller flera andra identiteter, eller att det finns anledning att anta att någon identitetsuppgift om personen är felaktig, för att en jämförelse mellan myndigheternas uppgifter ska kunna göras.

Riksdagen bör därför enligt motionärerna avslå regeringens förslag om att Skatteverket och Migrationsverket ska få jämföra fingeravtryck och ansiktsbild med motsvarande uppgifter som finns i den andra myndighetens register.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är av stor vikt att motverka identitetsbedrägerier och att fastställa identiteten på de personer som vistas och är bosatta i landet. Uppgifterna i folkbokföringen kan läggas till grund för en rad rättigheter och skyldigheter för den enskilde, i förhållande till både samhället och till andra enskilda. Det är därför angeläget att uppgifterna stämmer överens med verkliga förhållanden. Om folkbokföringen är felaktig ger det stora spridningseffekter i hela samhället. Felaktigheter i

folkbokföringen har kunnat utnyttjas i bedrägligt syfte och möjliggjort brottslighet i flera led.

Utskottet anser, liksom regeringen, att den omständigheten att myndigheter primärt agerar baserat på den information som finns tillgänglig i deras egna system i stället för utifrån en helhetsbild är en av de brister i identitetsförvaltningen som har möjliggjort identitetsmissbruk. Information som finns hos de olika myndigheterna, åtminstone inom staten, bör ses som en samlad strategisk resurs som i större utsträckning ska kunna tillgängliggöras och användas av den myndighet som behöver den.

En möjlighet för Skatteverket respektive Migrationsverket att jämföra upptagna fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som tas fram ur dessa med uppgifter som redan finns registrerade hos den andra myndigheten skulle på ett effektivt sätt motverka att personer tilldelas uppehållstillstånd i en annan identitet än den som tidigare uppgetts till svenska myndigheter och att multipla identiteter registreras i folkbokföringsverksamheten.

Att kunna jämföra uppgifter mellan Skatteverket och Migrationsverket för att fastställa en korrekt identitet och på så sätt ytterligare öka tillförlitligheten i folkbokföringen anser utskottet är ett steg i rätt riktning mot en korrekt folkbokföring. Utskottet avstyrker därmed motionen och tillstyrker propositionen i sin helhet.

Utskottet noterar vidare att regeringen i propositionen redovisar ett tillkännagivande och bedömer att det är slutbehandlat. Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömning när det gäller tillkännagivandet.

Rättssäker folkbokföring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om en rättssäker folkbokföring. Jämför reservation 2 (V).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1 anføres följande. Propositionen saknar ett tillräckligt socialt och rättssäkert svar på vad som ska gälla för personer som inte försöker fuska med folkbokföringen, utan på grund av hemlöshet eller annan utsatthet saknar en adress att folkbokföra sig på. Den gruppen måste kunna skiljas från personer som medvetet använder felaktiga adresser för brottslighet eller vinning.

Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med förslag som säkerställer en fungerande ordning för att personer som är bosatta i Sverige men saknar stadigvarande bostad eller praktisk möjlighet att ange en folkbokföringsadress kan folkbokföras på ett rättssäkert sätt och inte av detta skäl förlorar tillgången till rättigheter och samhällsservice som är knutna till bosättning i Sverige. En

sådan ordning bör bl.a. klargöra hur folkbokföring på en kommun eller någon annan särskild lösning ska användas, hur kontaktvägar till myndigheter ska säkras och hur samverkan mellan Skatteverket, kommunerna och socialtjänsten ska utformas.

Utskottets ställningstagande

Lagstiftningen om folkbokföring gäller i hela landet och ska tillämpas av myndigheter och kommuner på ett enhetligt sätt. Reglerna innebär redan i dag en möjlighet för Skatteverket, efter utredning, att folkbokföra en person på kommunen vid t.ex. hemlöshet. Att en person av olika skäl är folkbokförd på en kommun eller av andra skäl inte är korrekt folkbokförd innebär inte att personen förlorar sina rättigheter i det svenska välfärdssystemet. Det kan naturligtvis göra det svårare i praktiken att få tillgång till välfärdssystemet i vissa delar och även kontakterna med myndigheter, företag och privatpersoner kan försvåras men omöjliggörs inte.

Utskottet anser att gällande lagstiftning på ett fullgott sätt hanterar och löser frågorna om hur människor ska folkbokföras. Myndigheter och kommuners tillämpning av gällande lagstiftning ska vara likvärdig över landet och därmed rättssäker för den enskilde. Frågor som i förlängningen avser en persons tillgång till det svenska välfärdssystemet och tillämpningen av dessa regler faller utanför skatteutskottets område.

Utskottet avstyrker därmed motion 2025/26:4191 (MP) yrkande 1.

Analys av de utökade kontrollbefogenheterna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om en analys av utökade kontrollbefogenheter.

Jämför reservation 3 (V).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 2 anförs bl.a. följande. Propositionen behöver ses i ljuset av en bredare utveckling där folkbokföringen i allt högre grad används som ett kontrollinstrument. Det är särskilt problematiskt när kontrollen riskerar att slå olika mot olika grupper. Förslagen om behandling och jämförelse av biometriska uppgifter innebär i praktiken att personer som har eller har haft kontakt med migrationsmyndigheterna, personer med samordningsnummer och personer vars identitet oftare ifrågasätts av myndigheter kan bli föremål för mer långtgående personuppgiftsbehandling än andra. Även om reglerna formellt är generellt utformade finns det en uppenbar risk att integritetsskyddet

i praktiken blir svagare för personer med utländsk bakgrund. Miljöpartiet ser med oro på denna utveckling.

Regeringen bör återkomma med en fördjupad analys av hur de utökade kontrollbefogenheterna inom folkbokföringsverksamheten påverkar den personliga integriteten och principen om likabehandling, särskilt för personer i social utsatthet och personer med utländsk bakgrund, och detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Utskottets ställningstagande

Ett flertal åtgärder föreslås i propositionen för att öka kvaliteten i folkbokföringen. Förslagen om utvidgade möjligheter att behandla biometriska uppgifter i folkbokföringsverksamheten innebär naturligtvis ett betydande intrång i den personliga integriteten.

Behandlingen av känsliga personuppgifter i folkbokföringsverksamheten kommer att omfattas av flera skyddsåtgärder. Ändamålsbestämmelserna i folkbokföringsdatalagen innebär att Skatteverkets utrymme för att behandla känsliga personuppgifter är begränsat. Myndigheterna har också en skyldighet att se till att åtkomsten till personuppgifter kontrolleras och följs upp regelbundet. Ett sådant krav i lag är en skyddsåtgärd för att begränsa intrånget i enskildas integritet. Därutöver kommer EU:s dataskyddsförordnings och dataskyddslagens allmänna bestämmelser om tillsyn, skadestånd och överklagande att gälla. Sammantaget kommer det därmed att finnas ett regelverk som ger skydd för den registrerades grundläggande rättigheter och intressen vid behandlingen.

Sammanfattningsvis anser utskottet att förslagen är nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till intresset av att motverka identitetsbedrägerier och fastställa identiteten på de personer som är bosatta respektive tilldelas en identitetsbeteckning i Sverige. Det allmännas intresse väger tyngre än det intrång i den personliga integriteten som behandlingen av känsliga personuppgifter innebär för den enskilde. Krav på analys och uppföljning av den föreslagna lagstiftningen ryms inom det regelverk som redan finns för att säkerställa den respektive myndighets myndighetsutövning. Utskottet ser därmed i dagsläget inte något behov av ett tillkännagivande med den föreslagna inriktningen.

Utskottet avstyrker därmed motion 2025/26:4191 (MP) yrkande 2.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår

1. regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481) i de delar det avser 26 e och 32 d §§ och antar lagförslaget i övrigt,

2. regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),

3. regeringens förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27),

4. regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2025:1697) om samordningsnummer i de delar det avser 2 kap. 4 b § och 4 kap. 4 § och antar lagförslaget i övrigt,

5. 10 a § andra stycket 3 regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringsdatalagen (2026:126) och antar lagförslaget i övrigt,

6. regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27),

b) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

2. lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:261 punkterna 3 och 5 samt motion

2025/26:4187 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V),

bifaller delvis proposition 2025/26:261 punkterna 1, 6 och 7 samt avslår proposition 2025/26:261 punkterna 2, 4 och 8.

Ställningstagande

Jag står till största delen bakom regeringens förslag i propositionen och instämmer i regeringens bedömning att det, för att olika samhällsfunktioner ska få ett korrekt underlag för beslut och åtgärder, är angeläget att uppgifterna stämmer överens med verkliga förhållanden eftersom uppgifterna i folkbokföringen läggs till grund för en rad rättigheter och skyldigheter för den enskilde, i förhållande till både samhället och till andra enskilda. Felaktiga uppgifter i folkbokföringen riskerar att användas som redskap för bl.a. välfärdsbrottslighet och inom den organiserade brottsligheten. Detta leder

både till att välfärden urholkas och till minskad tilltro och legitimitet för välfärdssystemen.

I Skatteverkets rapport Nationell lägesbild över befolkningen 2025 uppskattar myndigheten att det bland de folkbokförda som finns och verkar i Sverige finns ca 116 000 personer som är registrerade med fel folkbokföringsadress. Enligt de uppgifter som utredningen fått från Skatteverket, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten beror en betydande del av dessa folkbokföringsfel på medvetet felaktiga uppgifter, t.ex. genom försäljning av möjligheten att felaktigt få anmäla en annan persons bostadsadress som sin egen samt andra typer av medverkan till folkbokföringsbrott.

Det är uppenbart att förslagen kommer att få konsekvenser i synnerhet för den personliga integriteten för de personer som söker uppehållstillstånd eller asyl i Sverige bl.a. genom förslaget om att Skatteverket och Migrationsverket ska få göra jämförelser av ansiktsbilder och fingeravtryck som finns i deras respektive register. Skatteverket ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i folkbokföringsverksamheten och Migrationsverket ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier vid ärenden om uppehållstillstånd eller prövning av ansökningar om internationellt skydd. Syftet är att motverka att personer kan få falska, felaktiga eller multipla identiteter registrerade hos myndigheterna. Enligt regeringen är det dock inte möjligt att slå fast exakt hur vanligt det är att personer som söker sig till Sverige använder sig av en falsk identitet. Det förekommer dock, enligt regeringen, att utlänningar som söker sig till Schengen använder sig av falska eller manipulerade identitetshandlingar eller använder sig av identitetshandlingar som visserligen är äkta men som tillhör någon annan som ser ut som de. Regeringen skriver även i sin proposition att det förekommer att utlänningar som söker eller beviljas asyl i Sverige helt saknar identitetshandlingar eller åtminstone inte visar upp dem för myndigheterna (prop. 2025/26:261, s. 79).

Jag är inte beredd att ställa mig bakom förslaget i denna del. Jag anser att det i första hand behöver undersökas hur stort problemet med falska identitetshandlingar och andra felaktigheter vid ansökan om uppehållstillstånd eller asyl faktiskt är innan förslag till lagändringar läggs fram. Redan i dag är det en omfattande process att gå igenom för den person som saknar identitetshandlingar vid ansökan om uppehållstillstånd eller asyl. Att en person saknar identitetshandlingar får dock inte likställas med att hen försöker lämna oriktiga uppgifter. Jag anser att det åtminstone borde krävas en indikation på att en person förekommer under en eller flera andra identiteter, eller att det finns anledning att anta att någon identitetsuppgift om personen är felaktig, för att myndigheterna ska kunna jämföra.

Regeringen har i snabb takt lagt fram flera förslag till lagändringar som syftar till att minska människors möjligheter att söka skydd och skapa sig en framtid i Sverige. Jag anser att samtliga dessa förslag behöver ses över och utvärderas i ett sammanhang men inser att en sådan översyn ligger utom ramen för det aktuella ärendet. Jag avser därför att återkomma i den frågan.

Riksdagen bör avslå förslaget om att Skatteverket och Migrationsverket ska få jämföra fingeravtryck och ansiktsbilder med motsvarande uppgifter som finns i den andra myndighetens register.

2. Rättssäker folkbokföring, punkt 2 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

En korrekt folkbokföring är avgörande för att bekämpa välfärdsbrottslighet, identitetsmissbruk och organiserad brottslighet. Samtidigt får skärpta kontrollregler inte leda till att människor som redan befinner sig i stor utsatthet faller ur samhällssystemen. Folkbokföringen är inte enbart ett register. Den är i praktiken en nyckel till möjligheten att ta del av samhällsservice, få kontakt med myndigheter och utöva rättigheter som följer av att vara bosatt i Sverige. För personer i hemlöshet och personer som lever på härbärgen, i tillfälliga boendelösningar och i skyddade eller mycket instabila boendeförhållanden kan kravet på en folkbokföringsadress bli ett moment 22, där de är bosatta i Sverige, men saknar en faktisk adress som på ett enkelt sätt kan användas i folkbokföringen.

Redan i dag finns det bestämmelser som gör det möjligt att i vissa situationer folkbokföra en person utan att bosättningen knyts till en viss fastighet. Det löser dock inte hela den praktiska problematiken. Tillämpningen behöver vara likvärdig över landet, rättssäker för den enskilde och tydlig för både Skatteverket, kommunerna, socialtjänsten och andra berörda myndigheter. Det får inte vara så att den som saknar bostad också riskerar att förlora sin administrativa existens i samhällets system.

Regeringens proposition fokuserar i huvudsak på kontroll, straffansvar och biometriska uppgifter. Det är i sig viktiga frågor, men propositionen saknar ett tillräckligt socialt och rättssäkert svar på vad som ska gälla för personer som inte försöker fuska med folkbokföringen utan på grund av hemlöshet eller annan utsatthet saknar en adress att folkbokföra sig på. Den gruppen måste kunna skiljas från personer som medvetet använder felaktiga adresser för brottslighet eller vinning.

Regeringen bör därför återkomma med förslag som säkerställer en fungerande ordning för personer som är bosatta i Sverige men saknar stadigvarande bostad eller praktisk möjlighet att ange en folkbokföringsadress. En sådan ordning bör bl.a. klargöra hur folkbokföring på en kommun eller någon annan särskild lösning ska användas, hur kontaktvägar till myndigheter ska säkras och hur samverkan mellan Skatteverket, kommunerna och socialtjänsten ska utformas. Utgångspunkten ska vara att den som faktiskt är bosatt i Sverige inte ska förlora tillgången till rättigheter och samhällsservice enbart därför att han eller hon saknar en egen adress.

3. Analys av de utökade kontrollbefogenheterna, punkt 3 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

En korrekt folkbokföring är avgörande för att bekämpa välfärdsbrottslighet, identitetsmissbruk och organiserad brottslighet. Jag delar regeringens uppfattning att samhället behöver bättre verktyg mot handel med adresser, falska identiteter och medvetet oriktiga uppgifter i folkbokföringen. Det är viktigt både för tilliten till välfärdssystemen och för att myndigheter ska kunna fatta korrekta beslut.

Regeringens politik präglas dock återkommande av ett misstänkliggörande av människor som invandrat till Sverige eller som har utländsk bakgrund, och på område efter område görs större skillnad mellan människor i fråga om rättigheter, kontroll och myndighetsbehandling. En korrekt folkbokföring är viktig, men den får inte bli ett verktyg för att stegvis urholka likabehandling och integritetsskydd.

Regeringen bör återkomma med en fördjupad analys av hur de utökade kontrollbefogenheterna inom folkbokföringsverksamheten påverkar den personliga integriteten och principen om likabehandling, särskilt för personer i social utsatthet och personer med utländsk bakgrund.

Särskilt yttrande

Regeringens lagförslag, punkt 1 (C)

Helena Vilhelmsson (C) anför:

Jag instämmer i regeringens intentioner att skärpa kampen mot felaktigheter i folkbokföringen och det missbruk av välfärdssystemen som detta möjliggör. Att säkerställa korrekta uppgifter om vilka som bor och verkar i Sverige är en grundläggande uppgift för staten. Centerpartiet har under lång tid påtalat att Sverige varit naivt och dåligt rustat för att hantera den välfärdsbrottslighet som frodas i spåren av en felaktig folkbokföring.

Jag välkomnar därför förslagen om att ge Skatteverket utökade befogenheter för att bekämpa organiserad brottslighet. Samtidigt bör regeringen kritiseras för sin senfärdighet. Problemen med bl.a. adresskapningar och identitetsmissbruk är inte nya. Trots problemens allvar och de upprepade signalerna från såväl myndigheter som oppositionen har regeringen agerat för långsamt, vilket kan ha underminerat förtroendet för rättsväsendet och försvårat kampen mot den organiserade brottsligheten.

Statens förmåga att skydda medborgare mot brott är ett grundläggande uppdrag. Nya verktyg och metoder, som användning av biometri och dataanalyser, kan vara nödvändiga för att möta en föränderlig verklighet. Varje nytt verktyg är dock inte per automatik rätt verktyg. När staten får utökade möjligheter att övervaka och kontrollera medborgare måste detta balanseras mot rätten till personlig integritet. Användningen av biometrisk identifiering innebär en särskild risk för intrång i den personliga integriteten och kan, om den inte regleras strikt, skapa en känsla av konstant övervakning.

Jag anser därför att det är av yttersta vikt att all användning av biometriska data sker på ett rättssäkert och ansvarsfullt sätt. Lagstiftningen måste vara tydlig och transparent, och det måste finnas robusta mekanismer för tillsyn och kontroll för att säkerställa att statens maktutövning inte inskränker grundläggande fri- och rättigheter på ett oproportionerligt sätt. Jag kommer att noga följa utvecklingen i dessa frågor.

Jag välkomnar dock att en lagstiftning nu till slut kommer på plats och ställer mig bakom regeringens proposition. Jag har därför valt att inte väcka någon följdmotion.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:261 Utökade befogenheter för Skatteverket inom folkbokföringsverksamheten:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:1697) om samordningsnummer.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringsdatalagen (2026:126).
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27).

Följdmotionerna

2025/26:4187 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V):

Riksdagen avslår regeringens förslag om att Skatteverket och Migrationsverket ska få jämföra fingeravtryck och ansiktsbild med motsvarande uppgifter som finns i den andra myndighetens register, dvs. 26 e och 32 d §§ folkbokföringslagen (1991:481), 17 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716), 15 § utlänningsdatalagen (2016:27) samt 2 kap. 4 b § och 4 kap. 4 § lagen (2022:1697) om samordningsnummer.

2025/26:4191 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag som säkerställer att personer som är bosatta i Sverige men saknar stadigvarande bostad eller praktisk möjlighet att ange en folkbokföringsadress kan folkbokföras på ett rättssäkert sätt och inte av detta skäl förlorar

- tillgången till rättigheter och samhällsservice som är knutna till bosättning i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en fördjupad analys av hur de utökade kontrollbefogenheterna inom folkbokföringsverksamheten påverkar den personliga integriteten och principen om likabehandling, särskilt för personer i social utsatthet och personer med utländsk bakgrund, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i
folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs i fråga om folkbokföringslagen (1991:481)

dels att 1 a, 26 c, 42 och 43 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 26 d, 26 e, 32 d, 32 e och 42 a §§, av följande lydelse,

dels att det närmast före 32 c § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Underrättelse- och uppgiftsskyldighet”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Skatteverket ska registrera följande uppgifter om en person:

1. personnummer, 2. samordningsnummer, 3. namn, 4. födelsetid, 5. födelsehemort, 6. födelseort och födelseland, 7. adress, 8. folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort, folkbokföring under särskild rubrik och distrikt, 9. medborgarskap, 10. civilstånd, 11. make, barn, föräldrar, vårdnadshavare och någon annan vuxen person än förälder eller vårdnadshavare hos vilken ett barn under 18 år är bosatt, 12. samband enligt 11 som är grundat på adoption, 13. inflyttning från utlandet, 14. avregistrering enligt 19–22 §§, 15. gravsättning, 16. personnummer som personen har tilldelats i ett annat nordiskt land, <i>och</i> 17. uppehållsrätt.	16. personnummer som personen har tilldelats i ett annat nordiskt land, 17. uppehållsrätt, <i>och</i> 18. <i>fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtrycken eller bilden.</i>

¹ Senaste lydelse 2026:133.

26 c §²

Om en handling som överlämnats enligt 26 b § har ett lagringsmedium där fingeravtryck eller ansiktsbild är sparade, ska innehavaren på begäran låta Skatteverket ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format för att kontrollera att dessa motsvarar dem som finns i handlingen.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts, ska fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram omedelbart förstöras.

Den som inställer sig personligen för en identitetskontroll enligt 26 a § ska på begäran låta Skatteverket ta fingeravtryck och ansiktsbild.

Första stycket gäller också när den som är folkbokförd vill ändra uppgift om sin identitet och Skatteverket enligt 23 § andra stycket har begärt att uppgiften ska lämnas vid personlig inställelse.

26 d §

Skatteverket får kontrollera att uppgifterna som har tagits enligt 26 c § motsvarar dem som finns i eller på en handling som har överlämnats enligt 26 b §.

För att kontrollera den enskildes identitet får Skatteverket även jämföra uppgifterna som har tagits med andra uppgifter som Skatteverket har registrerat i folkbokföringsverksamheten.

26 e §

För att kontrollera den enskildes identitet får Skatteverket jämföra uppgifterna som har tagits enligt 26 c § med uppgifter som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs med stöd av 15 § utlämningsdatalagen (2016:27).

Första stycket gäller endast om det finns anledning att anta att den enskilde har fyllt 14 år.

32 d §

Skatteverket ska på begäran av Migrationsverket, om det behövs för handläggningen av ärenden eller kontroll av identitet i

² Senaste lydelse 2026:133.

Migrationsverkets verksamhet, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

32 e §

Skatteverket ska på begäran av Polismyndigheten, om det behövs vid en förundersökning i den brottsbekämpande verksamheten, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

42 §³

Den som lämnar oriktig uppgift till grund för beslut om folkbokföring döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, för *folkbokföringsbrott* till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt 25, 26 och 27 §§.

Är brottet med hänsyn till att brottsligheten utövats systematiskt eller i större omfattning eller annars att anse som grovt, döms för *grovt folkbokföringsbrott* till fängelse i högst två år.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

Den som lämnar oriktig uppgift till grund för beslut om folkbokföring döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, för folkbokföringsbrott till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt 25, 26 och 27 §§.

Är brottet med hänsyn till att brottsligheten utövats systematiskt eller i större omfattning eller annars att anse som grovt, döms för grovt folkbokföringsbrott till fängelse i högst två år.

Det ska inte dömas till ansvar om en försening vid anmälan om flyttning varit av mindre betydelse eller om gärningen med hänsyn till omständigheterna i övrigt är att anse som ringa.

42 a §

Den som genom handling i väsentlig mån främjar att en oriktig uppgift kan läggas till grund för beslut om folkbokföring, i syfte att bereda sig själv eller någon annan vinning eller möjliggöra annan

³ Senaste lydelse 2022:1280.

brottslighet än brott enligt denna lag, döms för främjande av oriktig folkbokföring till fängelse i högst två år.

43 §⁴

Skatteverket får inte vid vite förelägga någon att medverka i en utredning av en gärning som kan föranleda straff för honom eller henne.

En fråga om ansvar enligt 42 § för en gärning får inte prövas om gärningen ligger till grund för ett föreläggande om vite och Skatteverket har ansökt om utdömande av vitet.

En fråga om ansvar enligt 42 *eller* 42 a § för en gärning får inte prövas om gärningen ligger till grund för ett föreläggande om vite och Skatteverket har ansökt om utdömande av vitet.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

⁴ Senaste lydelse 2018:684.

2 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att det i utlänningslagen (2005:716) ska införas en ny paragraf, 17 kap. 9 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

9 §

Migrationsverket ska på begäran av Skatteverket, om det behövs för handläggningen av ärenden eller kontroll av uppgifter i folkbokföringsverksamheten, lämna ut uppgifter om fotografier och fingeravtryck samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fotografierna eller fingeravtrycken.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 kap.

1 §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i verksamhet som avser

1. folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i annan verksamhet som avser registrering av en betydande del av befolkningen, eller

2. förändring av eller uttag ur sjömansregistret.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket 1 för uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket 1 för uppgift i form av *fingeravtryck eller fotografisk bild av den enskilde och biometrisk uppgift som har tagits fram ur fingeravtrycket eller bilden*, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

4 Förslag till lag om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27)

Härigenom föreskrivs att 15 § utlänningsdatalagen (2016:27) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:263 Föreslagen lydelse

15 §

Migrationsverket får föra separata register över fingeravtryck och fotografier som tas med stöd av 9 kap. 8, 8 a, 8 h, 8 k och 8 l §§ utlänningslagen (2005:716) samt 13 f § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap och som inte ska förstöras omedelbart efter en kontroll.

Med begränsning av de ändamål som annars gäller enligt 11 och 13 §§ får uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren användas endast

1. i ärenden om uppehållstillstånd och vid prövning av ansökningar om internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehålllet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

2. i ärenden om avvisning och utvisning,

3. i testverksamhet,

4. om det behövs för att kontrollera identiteten av en person på ett fotografi som kommit in till Migrationsverket,

5. om det behövs för att Migrationsverket ska kunna kontrollera ett fingeravtryck eller ett fotografi mot biometreregister som förs enligt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

6. vid kontroll av utläningar under vistelsen i Sverige,

7. om det behövs för att Polismyndigheten ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i registren enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

8. vid identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 och säkerhetskontroll enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817,

9. i ärenden om svenskt medborgarskap,

10. om det behövs för att uppfylla kraven enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av

konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,

11. om det behövs för kontroll av en utlännings identitet enligt 9 kap. 8 k eller 8 l § utlänningslagen eller 13 f § lagen om svenskt medborgarskap, *eller*

12. vid utfärdande av uppehållstillståndskort.

11. om det behövs för kontroll av en utlännings identitet enligt 9 kap. 8 k eller 8 l § utlänningslagen eller 13 f § lagen om svenskt medborgarskap,

12. vid utfärdande av uppehållstillståndskort,

13. om det behövs för att Skatteverket ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i folkbokföringsverksamheten, eller

14. om det behövs för att Migrationsverket vid ärenden om uppehållstillstånd eller prövning av ansökningar om internationellt skydd ska kunna kontrollera fingeravtryck eller fotografi mot uppgifter som har registrerats hos Skatteverket i folkbokföringsverksamheten.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

1. ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i registren över fingeravtryck och fotografier, och

2. föreskrifter om gallring.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 1 och 3 §§ lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

1 §¹

Nationellt forensiskt centrum får, efter ett beslut av åklagare, använda automatiserad ansikts- och fingeravtrycksjämförelse för att jämföra ansiktsbilder och fingeravtryck med uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs med stöd av 15 § utlänningsdatalagen (2016:27).

Nationellt forensiskt centrum får, efter ett beslut av åklagare, använda automatiserad ansikts- och fingeravtrycksjämförelse för att jämföra ansiktsbilder och fingeravtryck med uppgifter om

1. fingeravtryck och ansiktsbilder som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs med stöd av 15 § utlänningsdatalagen (2016:27), och

2. fingeravtryck och ansiktsbilder som har registrerats hos Skatteverket i folkbokföringsverksamheten.

En jämförelse får endast göras med uppgifter som finns i registren om personer som har fyllt 15 år.

3 §²

En jämförelse får även göras vid en förundersökning om ett sådant brott som kan ligga till grund för en sökning i EU:s gemensamma databas för identitetsuppgifter (CIR)

En jämförelse med uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs med stöd av 15 § utlänningsdatalagen (2016:27) får även göras vid en förundersökning om ett sådant brott som kan ligga till grund för en sökning i EU:s gemensamma databas för identitetsuppgifter (CIR)

1. enligt artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/817 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området gränser och viseringar, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 767/2008,

¹ Senaste lydelse 2025:135.

² Senaste lydelse 2025:135.

(EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 och (EU) 2018/1861 samt rådets beslut 2004/512/EG och 2008/633/RIF, eller 2. enligt artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/818 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, asyl och migration och om ändring av förordningarna (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 och (EU) 2019/816.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:1697) om samordningsnummer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2022:1697) om samordningsnummer

dels att 1 kap. 2 § och 2 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 4 kap. ska lyda ”Underrättelse-, uppgifts- och anmälningsskyldighet”,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 2 kap. 4 a–4 c §§ och 4 kap. 3–5 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Skatteverket beslutar i ärenden enligt denna lag.

Skatteverket ska registrera följande uppgifter om en person:

1. samordningsnummer, 2. personnummer, 3. namn, 4. födelsetid, 5. medborgarskap, 6. födelseort och födelseland, 7. kontaktadress, 8. om personens identitet är styrkt, sannolik eller osäker, 9. tidpunkt för när vilandeförklaring kan komma att ske enligt 3 kap. 2 § 1, 10. vilandeförklaring enligt 3 kap. 2 §, med angivande av om förklaringen skett med stöd av punkt 1 eller 2 i den paragrafen, <i>och</i> 11. tidpunkt för när en person har avlidit.	10. vilandeförklaring enligt 3 kap. 2 §, med angivande av om förklaringen skett med stöd av punkt 1 eller 2 i den paragrafen, 11. tidpunkt för när en person har avlidit, <i>och</i>

12. *fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtrycken eller bilden.*

Bestämmelser om folkbokföring och personnummer finns i folkbokföringslagen (1991:481).

2 kap.

4 §²

<p><i>Om en handling som överlämnats har ett lagringsmedium där fingeravtryck eller ansiktsbild är sparade, ska innehavaren på begäran låta den myndighet som</i></p>	<p><i>Den som inställer sig personligen för identitetskontroll ska på begäran låta den myndighet som utför identitetskontrollen ta fingeravtryck och ansiktsbild.</i></p>
---	---

¹ Senaste lydelse 2026:154.

² Senaste lydelse 2026:154. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

utför identitetskontrollen ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format för att kontrollera att dessa motsvarar dem som finns i handlingen.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts, ska fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram omedelbart förstöras.

4 a §

Den myndighet som utför identitetskontrollen får kontrollera att uppgifterna som har tagits enligt 4 § motsvarar dem som finns i eller på en handling som har överlämnats enligt 3 §.

För att kontrollera den enskildes identitet får myndigheten även jämföra uppgifterna som har tagits med andra uppgifter som Skatteverket har registrerat i folkbokföringsverksamheten.

4 b §

För att kontrollera den enskildes identitet får Skatteverket jämföra uppgifterna som har tagits enligt 4 § med uppgifter som finns i de register över fingeravtryck och fotografier som förs med stöd av 15 § utlänningsdatalagen (2016:27).

Första stycket gäller endast om det finns anledning att anta att den enskilde har fyllt 14 år.

4 c §

Passmyndigheterna ska, i myndigheternas verksamhet som rör identitetskontroller enligt denna lag, lämna fingeravtryck och ansiktsbild som har tagits enligt 4 § till Skatteverket. Uppgifterna ska därefter omedelbart förstöras hos passmyndigheten.

4 kap.**3 §**

Skatteverket ska på begäran av en passmyndighet, om det behövs i passmyndighetens verksamhet som rör identitetskontroller enligt denna lag, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

4 §

Skatteverket ska på begäran av Migrationsverket, om det behövs för handläggningen av ärenden eller kontroll av identitet i Migrationsverkets verksamhet, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

5 §

Skatteverket ska på begäran av Polismyndigheten, om det behövs vid en förundersökning i den brottsbekämpande verksamheten, lämna ut uppgifter om fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

7 Förslag till lag om ändring i folkbokföringsdatalagen (2026:126)

Härigenom föreskrivs att det i folkbokföringsdatalagen (2026:126) ska införas två nya paragrafer, 10 a och 15 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §

Det är förbjudet att som sökbegrepp använda fingeravtryck och ansiktsbilder samt de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilderna.

Trots förbudet i första stycket får fingeravtryck eller ansiktsbild, och de biometriska uppgifter som tas fram ur fingeravtrycken eller bilden, användas som sökbegrepp för att

1. kontrollera den enskildes identitet i samband med personlig inställelse enligt folkbokföringslagen (1991:481) eller lagen (2022:1697) om samordningsnummer,

2. göra jämförelser enligt 6 a kap. lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område, eller

3. göra jämförelser enligt 15 § utlänningsdatalagen (2016:27).

15 a §

Fingeravtryck, ansiktsbild och de biometriska uppgifter som har tagits fram ur fingeravtrycken eller bilden får inte behandlas längre än femton år efter det att uppgifterna registrerades.

För ett barn som var under tolv år när uppgifterna enligt första stycket registrerades, får uppgifterna inte behandlas längre än tre år efter det att de registrerades.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2026.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen (2016:27)

Härigenom föreskrivs att 15 § utlänningsdatalagen (2016:27) i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2025:945) om ändring i utlänningsdatalagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:263 Föreslagen lydelse

15 §

Migrationsverket får föra separata register över fingeravtryck och fotografier som tas med stöd av 9 kap. 8, 8 a, 8 h, 8 j, 8 k och 8 l §§ utlänningslagen (2005:716) samt 13 f § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap och som inte ska förstöras omedelbart efter en kontroll.

Med begränsning av de ändamål som annars gäller enligt 11 och 13 §§ får uppgifter om fingeravtryck eller fotografier i registren användas endast

1. i ärenden om uppehållstillstånd och vid prövning av ansökningar om internationellt skydd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU,

2. i ärenden om avvisning och utvisning,

3. i testverksamhet,

4. om det behövs för att kontrollera identiteten av en person på ett fotografi som kommit in till Migrationsverket,

5. om det behövs för att Migrationsverket ska kunna kontrollera ett fingeravtryck eller ett fotografi mot biometriskt register som förs enligt lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

6. vid kontroll av utlänningar under vistelsen i Sverige,

7. om det behövs för att Polismyndigheten ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i registren enligt 6 a kap. lagen om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

8. vid identifiering eller verifiering av identitet enligt artikel 14 och säkerhetskontroll enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817,

9. i ärenden om svenskt medborgarskap,

10. om det behövs för att uppfylla kraven enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelands-

medborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006,

11. om det behövs för kontroll av en utlännings identitet enligt 9 kap. 8 k eller 8 l § utlänningslagen eller 13 f § lagen om svenskt medborgarskap, *eller*

12. vid utfärdande av uppehållstillståndskort.

11. om det behövs för kontroll av en utlännings identitet enligt 9 kap. 8 k eller 8 l § utlänningslagen eller 13 f § lagen om svenskt medborgarskap,

12. vid utfärdande av uppehållstillståndskort,

13. om det behövs för att Skatteverket ska kunna jämföra fingeravtryck eller fotografier i folkbokföringsverksamheten, eller

14. om det behövs för att Migrationsverket vid ärenden om uppehållstillstånd eller prövning av ansökningar om internationellt skydd ska kunna kontrollera fingeravtryck eller fotografi mot uppgifter som har registrerats hos Skatteverket i folkbokföringsverksamheten.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

1. ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i registren över fingeravtryck och fotografier, och

2. föreskrifter om gallring.